PROCESVOORSTEL PARTICIPATIE

RUIMTELIJKE STRATEGIE ZOETERMEER 2040

& WONINGBOUW ALS AANJAGER

d.d. 24 januari 2024

gemeente Zoetermeer

INHOUD

A. Het exacte onderwerp en de speelruimte van de participatie 2
B. Het doel van de participatie 2
C. De schaal waarop de participatie speelt 3
D. Wie zijn er participatiegerechtigd 3
E. De niveaus van participatie 3
F. Aanpak van het participatieproces 3
G. Planning 5
Bijlage 1 Stakeholdersanalyse 6
Bijlage 2 Planning 8

A. HET EXACTE ONDERWERP EN DE SPEELRUIMTE VAN DE PARTICIPATIE

Dit is het participatieplan voor de Ruimtelijke Strategie Zoetermeer 2040 (RSZ) en het programma Woningbouw als aanjager (WAA). De RSZ is een strategisch document en beschrijft op een integrale wijze hoe Zoetermeer er op langere termijn uit komt te zien. De WAA beschrijft de ambities van Zoetermeer op het gebied van wonen en hoe deze te realiseren. De RSZ en WAA zijn onderdeel van de Visie Zoetermeer 2040 (Visie ZM2040). Deze visie fungeert als omgevingsvisie. Vanuit de omgevingswet heeft het college van B&W een motiveringsplicht op de programma's die hieronder vallen. Dat wil zeggen dat we in de RSZ en WAA moeten opnemen hoe burgers, bedrijven, maatschappelijke instellingen en overige bestuursorganen bij de totstandkoming zijn betrokken. Qua planning loopt het participatietraject van de RSZ een half jaar voor op het programma WAA. De participatie-eisen en stakeholders komen echter grotendeels overeen. Om dit goed af te stemmen met en op elkaar en de stakeholders niet te overvragen is besloten om de participatie gezamenlijk op te pakken.

Het integrale karakter van de RSZ en WAA maakt dat we veel verschillende stakeholders willen betrekken. Tegelijkertijd is het van belang om goed te beoordelen welke stakeholders relevant zijn gezien het strategische karakter van de RSZ: de RSZ is geen uitvoeringsplan maar een document op hoofdlijnen. De WAA is een beleidsprogramma en bevat wel een uitvoeringsdocument. Dit participatieplan beschrijft helder en duidelijk wat we als gemeente met behulp van participatie willen bereiken en op welke wijze we, welke partijen, op welk moment betrekken bij de RSZ en WAA.

Het participatieplan stellen we vast, maar ligt daarmee niet volledig vast. We toetsen het proces in de loop van de tijd en stellen het waar nodig, in overleg met betrokkenen, bij.

B. HET DOEL VAN DE PARTICIPATIE

Het doel van deze participatie is meerledig:

1. Verbeteren van de samenwerking met partners. De Visie Zoetermeer 2040 zegt 'Samen de stad vormgeven'. De RSZ is zo omvangrijk dat de gemeente dit nooit alleen kan en wil realiseren. Daarvoor is samenwerking met verschillende partners noodzakelijk en wenselijk. Dit geldt ook voor de WAA.
2. Verrijken van de RSZ en WAA. Door met de juiste partners samen te werken kan de inhoud van de RSZ en WAA verrijkt worden met nieuwe ideeën en inzichten.
3. Realiseren/organiseren van een breed gedragen plan/draagvlak. De RSZ en WAA gaan over de toekomst van Zoetermeer. Het is dus buitengewoon belangrijk dat Zoetermeerders input kunnen leveren en dat het uiteindelijke resultaat ook door hen gedragen wordt.
4. Voldoen aan motiveringsplicht. De RSZ en WAA zijn een onderdeel van de Visie Zoetermeer 2040. Deze visie fungeert als omgevingsvisie. Om die reden is het college verplicht te motiveren.

C. DE SCHAAL WAAROP DE PARTICIPATIE SPEELT

De RSZ en WAA hebben betrekking op de gehele stad. Het schaalniveau waarop participatie georganiseerd dient te worden is dus ook stadsbreed.

D. WIE ZIJN ER PARTICIPATIEGERECHTIGD

De Ruimtelijke Strategie omvat alle terreinen van de leefomgeving. Daarom is het van belang dat er een integraal participatieproces wordt georganiseerd waarbij input op alle beleidsterreinen wordt verkregen. De Ruimtelijke Strategie is een strategisch document en geen uitvoeringsdocument. Het heeft daarmee indirect effect op de leefomgeving van stakeholders omdat het kaderstellend is voor bepaalde uitvoeringsprogramma's zoals bijvoorbeeld een gebiedsprogramma. Om zoveel mogelijk inwoners te betrekken bewandelen we twee sporen; enerzijds sluiten we zoveel mogelijk aan bij bestaande gremia en overlegstructuren zoals bijvoorbeeld het torentjesoverleg. Daarnaast krijgen inwoners de gelegenheid om mee te doen aan het stadsatelier, doemee.nl, de activiteiten in de Pop-Up Expo en meer (zie hoofdstuk F. werkvormen).

De WAA is een beleidsprogramma en bevat ook een uitvoeringsdocument. Het participatieproces is echter vergelijkbaar. De RSZ en WAA hebben betrekking op de gehele stad. Het schaalniveau waarop participatie georganiseerd dient te worden is dus ook stadsbreed. Er is een eerste stakeholdersanalyse uitgevoerd. Daarbij zijn alle relevante externe stakeholders in kaart gebracht. In bijlage I worden deze stakeholders per participatieniveau in kaart gebracht. Deze inventarisatie vormt een 'bruto lijst'. Met het team bespreken we of we deze lijst nog kunnen inkorten.

E. DE NIVEAUS VAN PARTICIPATIE

In Zoetermeer gebruiken we een participatieladder met drie niveaus van invloed:

- Informeren
- Consulteren
- Coproduceren

Per stakeholder stelden we vast welk niveau van participatie we hanteren. Stakeholders met minder belang en invloed informeren we. Het grootste deel van de stakeholders consulteren we; meningen, suggesties, ervaringen en ideeën inventariseren we actief. Voor een aantal strategische partners geldt dat dat wij met hen coproduceren. Dat wil zeggen dat afstemming plaats vindt tussen de strategische doelen van deze stakeholders en de strategische doelen van de Ruimtelijke Strategie en Woningbouw als aanjager. Hierbij valt bijvoorbeeld te denken aan corporaties en projectontwikkelaars die belangrijk zijn voor de (woning)bouwopgave of Zoetermeer 2025, waarmee strategische doelen worden afgestemd over de allocatie van zorgverlening in de stad.

Zie voor een overzicht van de verschillende groepen stakeholders bijlage I

Daar waar mogelijk komen we tegemoet aan de opgehaalde suggesties en eventuele zorgen van stakeholders. Wanneer de suggesties niet kunnen worden overgenomen, motiveren we waarom dit niet mogelijk is.

F. AANPAK VAN HET PARTICIPATIEPROCES

INFORMEREN EN CONSULTEREN STAKEHOLDERS GROEPEN I, II EN III

1. Expo ruimte. In het voormalig pand van Happy Italy creëren wij een exporuimte van 200 m2 voor de RSZ en WAA. Hier tonen wij beelden van de plannen en het proces er naar toe, kunnen we in contact komen met inwoners en stakeholders, kunnen we hen laten zien waar we mee bezig zijn en hen hierbij betrekken. Inwoners zullen hier actief gevraagd worden naar hun mening over de toekomstige ruimtelijke inrichting van Zoetermeer. De ruimte is daarnaast uitermate geschikt voor het organiseren van diverse participatieactiviteiten. Het hebben van een fysieke plek maakt betrokkenheid bij de RSZ en WAA toegankelijker.
2. 1e brede bijeenkomst (informeren en consulteren). We beginnen het participatietraject door een brede fysieke startbijeenkomst te organiseren. Voor deze bijeenkomst nodigen wij vertegenwoordigers van alle stakeholdergroepen uit. Tijdens de sessie licht de programmamanager het programma toe en gaat in op vragen van genodigde stakeholders. Deze bijeenkomst vindt plaats in maart 2024, bij voorkeur in de ruimte die wij in gaan richten zoals genoemd bij punt 1.

Naast informeren is gebruiken we dit moment ook om de stakeholders te consulteren.

3. Presentatie scenario's (consulteren). In een tweede bijeenkomst, in mei 2024, nodigen wij dezelfde stakeholders uit om kennis te nemen van de eerste uitwerking van de Ruimtelijke Strategie. Tijdens deze bijeenkomst presenteren we per beleidsveld diverse ruimtelijke scenario's. De genodigden krijgen de gelegenheid om op deze scenario's te reageren en suggesties te doen voor eventuele aanpassingen. We bepalen nader of we tijdens deze sessie ook direct de Contourennotitie Programma Woningbouw als aanjager presenteren, of dat we hier iets apart voor organiseren. Ook het concept van het beleidsprogramma WAA.
4. Slotbijeenkomst (informeren). Na uitwerking van de Ruimtelijke Strategie presenteren we het eindresultaat aan alle stakeholders. Tijdens deze presentatie gaan we in op de uitgewerkte ruimtelijke scenario's en de betekenis van de Ruimtelijke Strategie voor toekomstige ontwikkelingen in de stad. We geven hier ook aan wat we niet overnamen en waarom. Op een later moment in het jaar geldt dit ook voor de WAA.

COPRODUCEREN MET STRATEGISCHE STAKEHOLDERS

In de stakeholder analyse benoemden we diverse strategische stakeholders (groep III). Dit zijn stakeholders die enerzijds een groot belang hebben bij de Ruimtelijke Strategie en Woningbouw als aanjager maar waarvan tevens veronderstelt mag worden dat hun eigen strategische keuzes invloed hebben op de RS en WAA en omgekeerd. Voorbeelden hiervan zijn:

- Vervoerders, onder andere met de HTM over De Krakeling
- Zorginstellingen waarmee we af moeten stemmen welke locaties zij in de komende jaren binnen de stad willen sluiten of juist willen ontwikkelen.
- Afstemming met plannen van projectontwikkelaars omtrent bouw van woningen en voorzieningen.
- Afstemming met Stedin over benodigde opwekcapaciteit en allocatie van duurzame opwek faciliteiten.

Om de ambities van Zoetermeer 2040 te realiseren is het van belang dat we intensief samenwerken met deze strategische stakeholders. Met het programmateam stellen we een agenda op om met al deze stakeholders aparte gesprekken te voeren. In sommige gevallen nodigen wij stakeholders ook uit om deel te nemen aan ateliersessies in het kader van de Ruimtelijke Strategie en Woningbouw als aanjager. Waar nodig en gewenst maken we voor contacten met deze stakeholders gebruik van de bestuurlijke netwerken van college leden.

Gesprekken met deze strategische stakeholders starten in het laatste kwartaal van 2023.

WERKVORMEN

De RSZ en WAA zijn integraal en vragen om een integrale benadering. Dit betekent ook een grote diversiteit in stakeholders. We kiezen daarom voor een mix aan on- en offline participatievormen. Deze vormen zijn staan niet vast en kunnen gaandeweg het proces worden aangepast.

Uitgangspunten:

- Zo weinig mogelijk bijeenkomsten 'in zaaltjes met koffie en cake'.
- Activiteiten die gericht zijn op alle doelgroepen/leeftijden.
- Gericht op specifieke stakeholdergroepen; dus aansluitend op het publiek.
- Veel beeld en dialoog.

Hieronder volgen een aantal eerste ideeën voor activiteiten van het participatieproces:

1. Stadmakers atelier
   - Voor stakeholders met een bovengemiddelde kennis van en interesse in de stad Zoetermeer.
   - Voorbereiding vindt vooral plaats door de doelgroep zelf.
   - Wordt op dit moment al gepland; uitvoering 1e helft december.
2. Bijeenkomst met de Permanente Marktdialoog Zoetermeer (PMZ).
   - Workshop met ontwikkelaars en corporaties.
   - Rond een viertal thema's die al eerder met elkaar zijn verkend.
3. Activiteit met scholen
   - Nog nader in te vullen. Rekening houden met forse belasting die nu al door scholen wordt ervaren. Bij voorkeur aansluiten bij bestaande activiteiten (bijvoorbeeld Technasium en Digilag CKC).
4. Dialoog met de stad
   - Gesprekken met inwoners rond bepaalde thema's die in de RSZ staan (wonen, werken, mobiliteit, energie etc.).
   - Uitkomsten/quotes opnemen in de RS.
   - Met foto's van inwoners.

5. Swipocratie (Swipocratie | Hoe jij het ziet)
   - Inzetbaar voor brede doelgroepen, ook jongeren.
   - Snel veel informatie ophalen.
   - Dilemma's voor leggen, keuze tussen verschillende ruimtevragers duidelijk maken.
6. Stadspeiling
   - Een gerichte uitvraag over bepaalde thema's onder inwoners.
   - Niet op de manier waarop we dat altijd doen.

G. PLANNING

In bijlage 2 is een conceptplanning opgenomen. Hierin staat welke doelgroep wordt wanneer, met welke vragen, op welke manier bij welke mijlpaal betrokken? (afhankelijk van de mijlpalen, nog verder aan te vullen)

H. MONITORING EN AFSTEMMING MET DE RAAD

Tijdens het participatieproces wordt steeds getoetst of alle stakeholdergroepen zich gehoord voelen. Waar mogelijk wordt hun inbreng daadwerkelijk in het eindproduct verwerkt. Waar dat niet mogelijk is of niet past zal dat worden teruggekoppeld. De raad wordt in verschillende themabijeenkomsten geïnformeerd over de voortgang van het participatieproces en de uitkomsten. Er wordt een kalender opgesteld die inzicht geeft in alle bijeenkomsten.

BIJLAGE I STAKEHOLDERSANALYSE

Deze stakeholdersanalyse is onder voorbehoud.

STAKEHOLDER GROEP I (INFORMEREN)

- Buurgemeenten
- Business Park Haaglanden
- Breed Overleg Armoedebestrijding Zoetermeer

STAKEHOLDER GROEP II (CONSULTEREN)

Inwoners
- Klankbordgroep/ bewonersorganisaties
- Belangenverenigingen (zoals huurdersorganisaties, IVBN, ouderenbond)
- Specifieke inwonersgroepen zoals jongeren, ouderen, kwetsbare doelgroepen en meer (zie ook kopje 'extra aandacht')
- Individuele inwoners

Sociaal, zorg en cultureel
- Inzet (samenwerkingsverband zorg en welzijn)
- Netwerkoverleg sociale basis
- Netwerkoverleg kwetsbare groepen
- Onderwijs:
    - Lokaal Educatieve Agenda (overleg van schoolbesturen primair onderwijs, voortgezet onderwijs, MBO Rijnland)
    - Meerpunt (overleg partners jeugd en onderwijs)
    - Sector Zorg (MBO Rijnland en Haagse Hogeschool)
- Adviesraad Sociaal Domein
- Schatbewakers
- HGOS
- Vertegenwoordigers van religieuze groepen/instellingen
- Toegankelijkheidsraad
- Community tegen eenzaamheid
- Zoetermeer voor elkaar (vrijwilligers)
- Directieoverleg culturele basisinstellingen
- Regieteam sportakkoord/sportraad

Economie en vervoer
- Ondernemersverenigingen
- 10 grootste bedrijven uit de stad
- Branche verenigingen (o.a. Bouwend Nederland, VNO/NCW, Evo Fenedex, TLN, Nevat, Economic Board Zoetermeer)
- Lokale vastgoed makelaars (Rob Swart Bedrijfshuisvesting B.V., Hopman-Schreuder, Van der Kooy Vastgoed)
- Nu actieve ontwikkelaars (die niet in de PMZ zitten zoals Breevast)
- Horeca: Koninklijke Horeca NL, klankbordgroep opstellen horecascan.
- Grote leisure bedrijven (Snowworld, Silverdome, Dekker)
- Community Dutch Innovation Park
- Bizzen Dorpsstraat (biz eigenaren en biz huurders/gebruikers)
- Innovation Quarter
- Verstedelijkingsalliantie
- Vrije tijd bedrijven

Natuur
- DuurSamen
- GreenTeam (jongeren)
- Hof van Seghwaert
- Vogel- en Natuurvereniging Zoetermeer
- Stichting Voedselbuurtbos
- Groene Cirkel Bijenlandschap

Overheden
- Provincie Zuid-Holland
- Ministerie van BZK (in het bijzonder VRO)
- Bestuurlijke tafel wonen Haaglanden
- MRDH
- Waterschappen

STAKEHOLDER GROEP III (COPRODUCEREN)

Sociaal, zorg en cultureel
- Zoetermeer 2025 (Vereniging van zorgaanbieders, gemeente Zoetermeer, zorgverzekeraars Menzis en CZ, inZet organisaties (Fonteynenburg, Impegno, Kwadraad, LIMOR, MEE, Palet Welzijn, Stichting Piëzo, Vierstroom Zorg Thuis en WMO Maatwerk) etc.)
- Bestaande overlegstructuren binnen de wijk(en) bijvoorbeeld het Torentjesoverleg (met name bij Woningbouw als Aanjager)

- VVE's andere woonpartners

Economie
- Permanente Marktconsultatie Zoetermeer (corporaties, ontwikkelaars en bouwers).
- Woningcorporaties
- Stedin
- Grootgrondbezitters (Nutricia, Redevco)
- Vastgoedeigenaren
- Voorheen was er een KVO Rokkeveen Kantoren Campus. Het terrein is nog steeds in beheer bij de parkvereniging. Jeroen Maaskant van Themis Vastgoedpartners (www.themisvastgoedpartners.nl) vertegenwoordigd de verschillende eigenaren op het Park.

EXTRA AANDACHT

We hebben extra aandacht voor kwetsbare en/of doelgroepen die zich minder laten horen om te voorkomen dat wij deze uitsluiten van participatie omtrent de Ruimtelijke Strategie en Woningbouw als aanjager. Denk hierbij aan:

- Mensen die zich minder laten horen, zoals jongeren. Jongeren zijn voor dit plan onmisbaar. Zij zijn degene die de stad in 2040 moeten dragen. Hiervoor zoeken wij contact met de jongerenorganisaties in Zoetermeer zoals Gro-Up Buurtwerk om een apart/aanvullend traject op te zetten waarin wij met jongeren aan de slag gaan. Dit geldt ook voor ouderen.
- Mensen met een beperking, laaggeletterden, of mensen die beperkt digitaal vaardig zijn. We benaderen onder andere de toegankelijkheidsraad, MEE en stichting Lezen en schrijven en andere partijen die hierin gespecialiseerd zijn om in gesprek te gaan hoe deze doelgroepen te benaderen en betrekken.
- De populatie van de sociale huurwoningen (bijvoorbeeld praktisch opgeleiden, mensen met een migratieachtergrond, mensen met een slechte gezondheid). Deze doelgroepen bereiken we door de huurdersorganisaties en via organisaties die met deze doelgroepen te maken hebben.

BIJLAGE 2 PLANNING

Maand →	December				Januari					Februari				Maart				April					Mei				Juni				Juli				
Week →	49	50	51	52	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
V Activiteit																																			
Startbijeenkomst met alle stakeholders																																			
Verdieping Stakeholdersanalyse																																			
Verdieping Participatievragen																																			
Uitwerking participatie alternatieve doelgroepen																																			
Woningmarkt onderzoek																																			
Gesprekken strategische stakeholders																																			
Stadmakersatelier																																			
Bijeenkomst met de PMZ																																			
Activiteit met scholen																																			
Inrichten expo in voormalig Happy Italy																																			
Activiteiten expo (workshops/presentaties)																																			
Dialoog met de stad																																			
Swipocratie																																			
Stadspeiling																																			
Terugkoppeling Fase 1																																			
Presentatie scenario's aan alle stakeholders																																			
Terugkoppeling Fase 2																																			
Presentatie ruimtelijke strategie																																			
Concept Beleidsprogramma Woningbouw als aanjager																																			→
Beleidsprogramma Woningbouw als aanjager																																			→